

Forfatter: Paludan-Müller, Fr.

Titel: Udrag fra Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, III. Bind

Citation: Paludan-Müller, Fr.: "Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, III. Bind", i Paludan-Müller, Fr.: *Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, III. Bind*, udg. af CARL S. PETERSEN , 1909, s. 365. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-paludanm03-shoot-idm140319425028352/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, III. Bind

Side 554) under Titlen „Tre Digte“, trykt 2den Gang 1857 (i „Tre Digte, 2den Udgave“), 3dje 1872 (i „Sex Digte, 3dje Udgave“), 4de 1879 (i „Poetiske Skrifter“ VIII), 5te 1883 (i „Sex Digte, 4de Udgave“), 6te 1902 (i „Poetiske Skrifter i Udvalg“ VII).

Nærværende Udgave gengiver Texten i Udgaven 1872, den sidste af Digteren selv besørgede.

Originaludgaven af „Tre Digte“ har en Tilegnelse til J. N. Madvig, som er aftrykt ovf. Side 342 under „Kalanus“.

Manuskript: egenhændigt Trykmanuskript til Originaludgaven, med adskillige Rettelser og Ændringer, i det kgl. Bibliotek: Den Collinske Manuskript-samling No. 982.

Æmnet. P.-M.'s „Ahasverus“ knytter sig til Sagnet om den evige Jøde, en sagnagtig Skikkelse, der skal have slået Jesus og til Straf derfor vandrede fredløs om paa Jorden uden at kunne dø. Hverken Evangelierne eller Legender fra den kristne Kirkes ældste Tid kender det mindste til ham og hans Synd; han dukker først op i det 13de Aarh. og er da en af Ypperstepresten Kaiphas' Tjener, som slog Jesus, da han var for Raadet. Men almindeligt bekendt blev han først i Begyndelsen af det 17de Aarh., da der (1602) om ham udkom en tysk Folkebog — paa Grundlag af hans egen Beretning(?) —, der fandt en vid Udbredelse og blev oversat paa mange Sprog, ogsaa paa Dansk; fra nu af blev han en Skikkelse, hvormed Folkets Fantasi atter og atter aysselsatte sig, og i den følgende Tid fremkom den ene Beretning om ham efter den anden, at han snart var set paa dette, snart paa hint Sted, ligesom en Mængde Digtere har taget hans Skæbne op til Behandling (se Anm. til Side 164 Linje 28—30). — Det er gennem den tyske Folkebog, at han fik Navnet Ahasverus og blev gjort til Skomager.

Om hans Synd beretter den danske Folkebog, hvis Titel er: „Sandru Beskrivelse Om en Jøde / som vaar Fød og Baaren til Jerusalem / ved Naffn AHASWERUS, huilcken Personligen hafluer været masuerendis tilstede / da Christus er bleffuen Kaarsfest oc indtil denne Tid / vdsaff den Almechtigste Gud / ved Lifuet er bleffuen oppholden / Nu nyligen fordansket. Prentet i Kiøbenhavn / Aar 1681“, bl. a. følgende:

„Paa den tid / der Christus bleff Kaarsfest / vaar hand til Jerusalem, huilcken HERre Christum hand met de andre Jøder paa samme tid holde for en Ketter / oc icke andet troede eller viste / end hand vaar en aff Polckens forferere / oc haflde hand seet hannem Liffig vdi egen Person / oc der hoes haflde hand med de andre Jøder paaagdt sin yderste lid / hannem som til oprørske Menniske at afskaffe oc forjage / for huilcken oc paa den tid antoge hannem / Men der JEsus hans Sentenz Endelig aff Pilato vaar afsagt / maalte de strax føre hannem forneffnde Skomagers huss for offuer / der Skomageren det foruam / gick hand hasteligen hiem til sit Huss / oc det kundgiorde for hans Folck / paa det de oc Christum kunde see / huad hand vaar for it Menniske at de kunde høre hans tale.

Da dette vaar gjort / hafluer Skomageren self taget sit mindste Barn paa sin Arm / oc gick der met vden for sin Dør at staa / den HERre Christum at beskue / I det den HERre Christus nu vnder det suare Kaars bleff hær frem ført / bleff hand lidet stille staendis op til forneffnde Skomagers huss at huile sig / men der Skomageren det saac / skyndede oc drefte hand den HERre Christum hasteligen oc vdi vrede aff sted / oc sagde / hand skulde packe sig bort did som hand hen berde / huor vd offer Christus hannem strax ansaa / oc sagde disse Ord til hannem: Jeg vil her staa oc huile / men du skalt gaa indtil den yderste dag.

Paa disse Ord / nedsette Skomageren strax forneffnde sit Barn / oc kunde slet intet lenger lifue der samme sted / men efterfulde Christum hasteligen / oc saaledis hafluer seet / huorledis hand ondelige bleff Kaarsfest / Marteret oc yuckelige Dødet / oc der det vaar gjort / oc fuldend / hafluer det strax siunds